Länsstyrelsen
Gotlands län

Yttrande
Datum
2026-09-25

Diarienummer
2840-2026
KN2026/01512

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Länsstyrelsens yttrande över remiss om kärnkraftsprövningsutredningens slutbetänkande

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att det bör ses över om beslutsmandatet för fastställande av beredskaps- och planeringszoner ska kvarstå hos länsstyrelsen om zonerna uppenbart inte kommer att omfatta intilliggande län.

Länsstyrelsen föreslår att MCF också är den myndighet som meddelar anläggningen när MCF:s krav på beredskapsåtgärder och planering är uppfyllda – inte länsstyrelsen inom vars område anläggningen befinner sig.

Länsstyrelsen föreslår att den detaljerade beräkningsmodellen för beredskapsavgift ges möjlighet att väga in fler skyddsvärden och faktorer, och vid behov väga av mot befolkningstäthet.

Beslutsmandat för att fastställa zoner

Förslaget medför att mandatet för fastställande av nya beredskaps- och planeringszoner flyttas från länsstyrelsen till Myndigheten för civilt försvar (MCF). Dock ska MCF ta i beaktande länsstyrelsens synpunkter.

Dagens existerande zoner påverkas inte av förändringen.

Länsstyrelsen anser: Det finns ett mervärde i att MCF fattar beslut då flera län påverkas – i syfte att harmonisera beredskaps- och planeringszonernas utbredning mellan län samt kunna ta hänsyn till bedömningar utifrån andra delar av landet samt en utveckling med fler typer av anläggningar. Dock förlorar länsstyrelsen sitt beslutsmandat. Det finns anledning att se över om länsstyrelsen borde ha fortsatt mandat så länge Strålsäkerhetsmyndighetens beräkningar visar att beredskaps- och planeringszoner endast borde

ligga inom ett län (troligen aktuellt vid mindre anläggningar eller nya typer av reaktorer).

Driftstart förutsätter beredskap ”i tillräcklig utsträckning”

Den som beviljas tillstånd för ny anläggning, får inte ta denna i drift innan berörda länsstyrelser har förberett beredskapen för räddningstjänst i tillräcklig utsträckning. Beredskap för sanering är inte omnämnt.

MCF ska besluta om vilka skyddsåtgärder respektive länsstyrelse ska förbereda (sid 50-51). Dock är det länsstyrelsen i vars län anläggningen befinner sig som ska informera anläggningsinnehavaren om när beredskapen är tillräcklig för att drift ska kunna påbörjas (sid 57).

Länsstyrelsen anser: Det förefaller lämpligt att den som anger vad som ska förberedas, också är den som anger när detta är fullgjort ”i tillräcklig utsträckning”. Det hade varit också varit lämpligare att hänvisa till den beredskap som anges i lagen samt förordningen om skydd mot olyckor – i stället för att endast nämna räddningstjänst. Det finns ett resonemang på sid 119 om att utelämna hänsyn till sanering vid utformningen av zonerna, men inför driftstart är det lämpligt att beredskapsplaneringen för sanering är genomförd.

Beredskapsavgiftens beräkning förändras

Avgiften föreslås få mer tyngdpunkt mot en beräkning utifrån befolkningstäthet. I princip skulle det innebära mindre tillgängliga resurser från avgifter till skyddsåtgärder i glesbefolkade områden.

Länsstyrelsen anser: Glesbefolkade områden innebär inte nödvändigtvis lägre skyddsvärden. Att tydligt prioritera resurser för att skydda ”liv och hälsa” är naturligt, men det riskerar att beredskap blir eftersatt inom områden som har andra stora skyddsvärden. Glesbefolkade områden är ofta stora energiproducenter eller kopplade till olika näringar t.ex. lantbruk och gruvindustri. En alltför detaljerad avgiftsreglering utan svängrum kan medföra oönskade bieffekter.

Beslutande

Beslut i detta yttrande har fattats av Länsråd Fredrik Persson. Föredragande har varit kris- och beredskapshandläggare Anders Jonsson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor på telefon 010-223 90 00 eller via e-post gotland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 2840-2026 i ämnesraden för e-post.